

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.151/2017/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Pintér Tamás ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a Dr. Pencz Kamilló ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű és a Dr. Szöllösi Szabolcs ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2016. november 7. napján kelt 4.P.21.750/2015/30. számú rész- és közbenső ítélete ellen a felperes részéről 31., a II. rendű alperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z- É S K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét **részben megváltoztatja**, és az I. rendű alperes kártérítési felelősségének arányát 95%-ra leszállítja.

Az elsőfokú bíróság részítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 10.000,- (Tízezer) forint, a II. rendű alperesnek 25.000,- (Huszonötezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A rész- és közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes (**település neve**) külterületén 16 hektárnyi területen 2010. július elején piaci csemegekukoricát vetett.

Ugyanebben a hónapban vadvédelem érdekében vadriasztó hangágyút telepített, emellett háromszoros villanypásztort épített ki. A hangágyút változó intenzitással, nappal és éjszaka különböző hanghatásokkal működtette.

Emiatt birtokvédelmi eljárás volt folyamatban, melynek eredményeként a II. rendű alperes 2010. szeptember 3-án kelt 739-6/2010. számú határozatával a felperest eltiltotta a vadriasztó hangágyú használatától arra hivatkozással, hogy a szerkezet által okozott zajhatás zavarja a helyi lakosok egy részét. Indokolása szerint tanúkat azért nem hallgatott meg, mert a birtokvédelmi kérelemben szerepel a zavaró tevékenység leírása 9 fő aláírásával. A szemle és a mindennapok során tapasztalta, hogy a hangágyú nappal és éjjel is üzemel változó intenzitással. Hangerősségmérést nem rendelt el, mert valamely zaj akkor is lehet zavaró, ha a határértéknek megfelel. Rögzítette, hivatalból tudomása van arról, hogy a hangágyú 2010. júliusa óta üzemel. Mérlegelési körébe vonta, hogy a felperes kukoricája védelme érdekében kelti a zajt, gazdasági érdeke, hogy a vetést megvédje a vadaktól, azonban szomszédainak és a közelben lakóknak joguk van a zavartalan pihenéshez, amiben őket az erős zaj akadályozza. Mivel a zajhatás több embert zavar, így nemcsak a kérelmet aláírókat, hanem a község más lakóit is, pihenéshez való jogukat erősebbnek ítélte, mint a felperes gazdasági érdekét.

A határozat átvételét követően 2010. szeptember 3-án a felperes a hangágyú működtetését beszüntette, majd az I. rendű alperes elnöke által 2010. szeptember 7-29. között tartott területbejárások során tapasztaltak – a vadak átszakították a villanypásztort – miatt szeptember 29-én újból működésbe helyezte és október 31-ig üzemeltette. November 1. óta a hangágyú nem üzemel.

A felperes által a birtokvédelmi határozat megváltoztatása iránt indított perben a Kecskeméti Törvényszék 2.Pf.20.623/2013/7. sorszámú ítéletével helybenhagyta a ...-i Városi Bíróság 10.P.20.733/2010/72. sorszámú – kijavított – ítéletét, mellyel a körjegyző határozatát megváltoztatva a birtokvédelmi kérelmet elutasította. Indokolásában hangsúlyozta, a Ptk. 100. §-a a zavaró és veszélyeztető magatartásokat nem sorolja fel, de ilyen magatartás lehet a zajos tevékenység. A másokat zavaró tevékenység ugyanakkor csak abban az esetben tiltott, ha a zavarás szükségtelen. Ehhez képest mindig a konkrét jogvitát figyelembe véve kell eldönteni a tulajdonos és a szomszéd ellentétes érdekeinek mérlegelésével, hogy a zavarás szükségtelennek minősül-e. Kifejtette, a perben azt vizsgálta, hogy a felperes által 2010. júliusában **(település neve)** külterületén, mezőgazdasági övezetben telepített vadriasztó hangágyúja szükségtelenül zavarja-e a szomszédot ingatlana birtoklásában. A kirendelt zajszakértő szakmai megállapításai nem igazolták, hogy a hangágyú működésével együttjáró zajhatás az éjszakai órákban a szomszéd szükségtelen zavarásához vezetne, ezzel szemben viszont **(település neve)** külterületén – nem vitatottan – rendszeres a vadjárás, ami miatt a növénykultúrák megfelelő védelme mindenképpen indokolt. Mérlegelés eredményeként a felperes jelentős éves jövedelmet ígérő, kukoricatermesztéshez fűződő érdekét nyomósabbnak ítélte a szomszédok esetleges fokozott érzékenységből eredő, éjszakai pihenéshez, nyugalomához fűződő érdekénél. Kiemelte, a felperesnek a hangágyú rendszeres ellenőrzéseiről készített feljegyzései, valamint az I. rendű alperesi elnök igazolták, hogy önmagában a villanypásztor, a kerítés, illetőleg az egyéb védekezési módok nem nyújtanak a környéken élő valamennyi vadfajta ellen megfelelő védelmet. Kárbecslési eljárás nem folyt, kárszakértő az ügyben nem járt el.

A felperes keresetében 2010. szeptember 3-29. között bekövetkezett 600.000,- forint összegű vadkárának egyetemleges megtérítésére kérte kötelezni az alpereseket. Az I. rendű alperes felelősségét az 1996. évi LV. tv. 75. § (2) bekezdésére alapította. Kiemelte, az I. rendű alperes próbált együttműködni a vadkár elhárítása érdekében, ami a vadriasztó hangágyú működéséig sikeres volt. A II. rendű alperes azonban a birtokvédelmi eljárásban hozott határozatával és az alapvető bizonyítási eljárás lefolytatásának elmulasztásával hozzájárult a bekövetkezett vadkárhoz. Véleménye az volt, a Ket. 50. §-a alapján jogszabályi kötelezettsége lett volna a tényállás felderítése céljából bizonyítás foganatosítása, mégis részinformációkra alapította döntését. Álláspontja szerint a határozat nem mérlegelésen alapult, hiszen a hatóság saját mulasztása miatt nem volt abban a helyzetben, hogy megalapozott döntést hozzon.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az I. rendű alperes hivatkozása szerint vadászati tevékenysége során a jogszabályok, szakmai szokások és előírások betartásával járt el, a földtulajdonosokkal együttműködve folytatja a vadgazdálkodást, velük előzetesen egyeztetve végzi a mezőgazdasági kultúrákban a vadriasztást. Így a vitatott időszakban is megtett minden vadászati szempontból szükséges intézkedést a vadkár elkerülése érdekében. Ezzel összefüggésben kiemelte, a hangágyú működtetése alatt vadkár nem keletkezett, később, a birtokvédelmi határozat meghozatala után pedig a felperes az abban foglaltakat betartva járt el, vagyis saját jogkövető magatartása révén nem üzemeltette a hangágyút, ennek eredményeként nem hozott 100%-os eredményt a vadriasztás. Hangsúlyozta, 2010. szeptember 15-én kérte a jegyzőt, hogy a tényállás teljes körű tisztázása érdekében gondosan mérlegelje a felperes által megvalósított és addig megfelelően működő prevenciós vadriasztási tevékenységet, a II. rendű alperes ennek ellenére tiltotta meg a hangágyú használatát. Álláspontja az volt, ilyen körülmények között a vadásztársaságot nem terheli felelősség a bekövetkezett kárért.

A II. rendű alperes ellenkérelme szerint a perben nem mellőzhető annak vizsgálata, hogy a hangágyú használatához az érintett időszakban szükséges volt-e bármilyen engedély és azzal a felperes rendelkezett-e. Ezek hiányában ugyanis nem lett volna jogosult annak használatára, azaz más védekezési módot kellett volna választania a vadkár megelőzésére és elhárítására. Véleménye szerint okozati összefüggés a jegyzői határozat és a felperest ért kár között nincs, ezért kárfelelőssége nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletével a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. Megállapította, hogy az I. rendű alperes a felperest ért, 2010-ben a **(település neve)-i (helyrajzi számok)** hrsz-ú ingatlanokon termelt csemege kukoricában 2010. szeptember 3. és szeptember 29. között a vadászható állat által okozott teljes kárt köteles megtéríteni. Indokolásában a II. rendű alperes felelőssége kapcsán – utalva a Ptk. 339. § (1) bekezdésére és 349. § (1) bekezdésére – hangsúlyozta, a birtokvédelmi eljárásban az érdekek ütközése, azok értékelése történt. A jegyző határozatát felülbíró bíróság is mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a birtokvédelmet kérő lakóépülete zavartalan használatához fűződő érdeke nem volt olyan fokú, mint a felperes gazdasági érdeke. Hozzáette, a felperes meggyőzően nem bizonyította, hogy a II. rendű alperes jogellenes mulasztása okozati összefüggésbe hozható lenne az őt ért kárral, ezért vele szemben a keresetet alaptalannak találta.

Az I. rendű alperes felelősségét vizsgálva az 1996. évi LV. törvény (Vtv.) 75. §-a alapján rámutatott, ő tekinthető a törvény szerint olyan szervezetnek, aki köteles megtéríteni a károsultnak a jogszabályban felsorolt állatok által okozott kár 5%-ot meghaladó részét, a vadkárt. A kár keletkezésének ténye és a bejárási jegyzőkönyvek önmagukban megalapozzák a megtérítési kötelezettséget, ami nem függ az I. rendű alperes magatartásának felróhatóságától, emiatt nem bír jelentőséggel azon védekezése, miszerint a társaság mindent megtett a vadászható állatok károkozásának megelőzése érdekében.

Az ítélet ellen a felperes és az I. rendű alperes terjesztettek elő fellebbezést.

A felperes jogorvoslati kérelme az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének részbeni megváltoztatására és az alperesek egyetemleges felelősségének megállapítására irányult. Fenntartva az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját kiemelte, a II. rendű alperes nem tartotta be a Ket. határozathozatalra előírt eljárási szabályait. A határozat indokolása téves, mivel a birtokvédelmi eljárásban nem volt szemle. Továbbra is állította, a körjegyző a döntés során nem tévesen mérlegelt, hanem a rá irányadó eljárási szabályokat hagyta figyelmen kívül. Mivel a felperest az eljárásban személyesen nem hallgatta meg, gazdasági érdekeit, jogait nem is mérlegelhette, így mindezek a határozat meghozatalának alapjául nem szolgálhattak.

Az I. rendű alperes fellebbezése elsősorban az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, másodlagosan az I. rendű alperes által megfizetendő kártérítés mértékének 95%-ra történő leszállítására irányult. Állította, a felperes a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettsége ellenére nem bizonyította a kár bekövetkeztének tényét és mértékét. A Vtv. és annak végrehajtási rendeletei is egyértelműen rögzítik a vadászható állatok károkozásakor követendő eljárást, melyben tisztázható lett volna, hogy valóban bekövetkezett-e az állított kár, azonban a kereset benyújtásakor már nem lehetett ellenőrizni a 2010. évi terménykárt. Hangsúlyozta, a Vtv. 81. § (4) bekezdése alapján a felperes terhére kell értékelni, hogy sem kárbecslési eljárás nem folyt, sem kárszakértő kirendelésére nem került sor.

Másodlagos kérelme kapcsán utalt a törvény azon rendelkezésére, miszerint a vadászható állatok által okozott kár 5%-kal csökkentett részére állhat fenn a vadásztársaság fizetési kötelezettsége.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság részítéletének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult. Véleménye szerint a birtokvédelmi ügyben kellő információval rendelkező határozata meghozatalához. Hozzátette, a felperes a döntést megelőzően is tisztában volt azzal, hogy az alkalmazott módszer nem hatékony, a kár nem a hangágyúk használatának megtiltásából eredt. Ezen túl osztotta az I. rendű alperes fellebbezésében felhozott indokokat és érveket.

A felperes fellebbezése **alaptalan**, az I. rendű alperes fellebbezése **részben alapos**.

A felperes kereseti érvelése szerint azzal, hogy a II. rendű alperes a hangágyú működtetését megtiltotta, elősegítette a vadak által okozott kár bekövetkezését, amelyért viszont az I. rendű alperes objektív felelősséggel tartozik.

A II. rendű alperesre nézve – ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen kifejtette – a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányadó jogszabályi feltételek fennállását kellett vizsgálni. Közigazgatási jogkörben okozott kárról akkor van szó, ha az a közigazgatási szerv közhatalmi feladatainak gyakorlása során kifejtett szervezési-intézkedési körében megvalósult tevékenységgel vagy mulasztással okozati összefüggésben keletkezett (PK 42. számú állásfoglalás). Az ilyen kár megtérítését igénylő félnek azt kell bizonyítania, hogy a közigazgatási szerv jogellenes tevékenységével vagy mulasztásával okozati összefüggésben kára keletkezett (Ptk. 339. § (1) bekezdés), és a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható (Ptk. 349. § (1) bekezdés). Fontos ugyanakkor, hogy a jogalkalmazó szervek felelősségét csak kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési tévedés alapozhatja meg (eBDT2008. 1817., eBDT2004. 1028.), illetve általában nem lehet kártérítési felelősség alapja a jogszabály által megengedett mérlegelés eredményeként hozott határozat. Utóbbi esetben csak akkor érvényesíthet a fél kártérítési igényt, ha megállapítható, hogy a határozat felróható módon eszközölt, kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredménye (KGD1992. 2013.). Kártérítési felelősség megállapítására tehát általában pusztán a téves jogalkalmazás nem szolgálhat alapul (EBH2001. 526.), erre csak akkor kerülhet sor, ha az alkalmazandó jogszabályi rendelkezés egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelésen nyugszik.

A felperes érvelése szerint a II. rendű alperes a hangágyú működése időleges felfüggesztésének elrendelésével elősegítette a károkozást, határozata pedig nem mérlegelésen alapult, következésképpen kárfelelőssége fennáll. Ezzel összefüggésben fontos kiemelni, hogy a birtokvédelmi határozat felülvizsgálata iránti perben a bíróságok nem állapítottak meg a közigazgatási eljárás során eljáró szerv részéről jogszabálysértést, csupán eltérően mérlegeltek. A II. rendű alperes határozata nem téves jogértelmezésen, hanem annak mérlegelésén alapult, hogy a felperes hangágyú működtetésével elősegíthető gazdasági érdeke vagy a környéken lakók nyugalomához, pihenésükhöz fűződő joga érdemel indokolt védelmet. Indokolásából látható a mérlegelés ténye. Értékelte, hogy 9 környékbeli lakó látta el aláírásával a zavaró tevékenység leírását tartalmazó iratot, ami miatt a tanúmeghallgatást szükségtelennek ítélte. Utalt a telefonos lakossági panaszokra is. Saját tapasztalata alapján rögzítette a hangágyú üzemelésének időszakait, a széljárás hatását a hangerősségre, terjedési zónájára. Indokolta, mely okból mellőzte a hangerősségmérést. Mindezekkel vetette egybe a felperes részletezett gazdasági érdekét. Ez az egyértelmű érdekösszemérés – figyelembe véve egyes bizonyítási eszközök alkalmazása szükségtelenségének részletes indokolását is – maga az egyedi ügyben történt mérlegelés, amely megfelelt a Ket. (2004. évi CXL. tv.) 50. § (6) bekezdésének. A felhasznált és értékelt bizonyítékok közt van a körjegyző részéről hivatalosan ismert, ezen kívül ügyfél nyilatkozat, irat, tartalmilag tanúvallomást tartalmazó irat, melyek felhasználására a Ket. 50. § (3) és (4) bekezdései az ugyanitt, valamint az (5) bekezdésben deklarált szabad bizonyítási rendszerben lehetőséget adnak. Az eljárás

bíróságok mindezeket a közigazgatási szervvel ellentétesen értékelték, vagyis a felperes gazdasági érdekeit nyomósabbnak ítélték, így a II. rendű alperes határozata a bírósági eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményeként került megváltoztatásra. A körjegyzői mérlegelés ennek ellenére nem értékelhető kirívóan okszerűtlennek, nem lehet ilyennek tekinteni a környékbeli lakók nyugalmanak előtérbe helyezését a felperes egyéni gazdasági érdekével szemben, különös tekintettel a peradatok szerint bizonyos időszakokban percenkénti gyakorisággal működtetett hangágyúra. Ennélfogva – ahogy azt helyesen értékelte az elsőfokú bíróság is – a II. rendű alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

A most kifejtettek egyben azt is jelentik, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes károkozó magatartására hivatkozással nem mentesülhet a felelősség alól, mint ahogy egyetemleges marasztalásukra sincs mód.

Az I. rendű alperes kártérítési felelősségének fennálltáról és fennállta esetén mértékéről a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.) rendelkezései alapján kell döntenie.

A törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V.4.) Fvm. rendelet (Vhr.) 82. § (2) bekezdése értelmében mezőgazdaságban okozott vadkár a vad táplálkozása, taposása, túrása vagy törése következtében a szántóföldön, a gyümölcsösben és a szőlőben a mezőgazdasági kultúra terméskiesését előidéző károsítás. Azt az I. rendű alperes sem tette vitássá, hogy a károkozással érintett felperesi ingatlanok a vadászati jogosultságával érintett vadászterületen fekszenek, amit igazol írásban dokumentált ellenőrzési tevékenysége is. További védekezése szerint ugyanakkor a felperes megsértette a kár felmérésére és az igényérvényesítésre irányadó speciális törvényi rendelkezéseket, aminek következtében a vadászatra jogosult mentesül a vadkár megtérítésének kötelezettsége alól. Így hivatkozott a kárfelméréssel, -megtérítéssel kapcsolatos jegyzői eljárás elmulasztására kiemelve, hogy emiatt a kár bekövetkezte, mértéke bizonytalanná vált. A perbeli időszakban azonban már nem érvényesült, hogy a bíróság előtti igényérvényesítést kötelezően közigazgatási eljárás lefolytatásának kell megelőznie. A károkozás időpontjában hatályos Vtv. 81. § (2) bekezdése ugyanis – ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen értelmezte – lehetőséget ad a károsult számára, hogy kárának megtérítését közvetlenül bíróságtól kérje és erre az esetre még csak a jegyző előtti kárbecslési eljárást sem írja elő kötelező jelleggel. A Vtv. 75. § (1) bekezdése alapján a vadászatra jogosultnak abszolút kimentést csak igen szűk körben tűrő helytállási kötelezettsége van a jogszabályban meghatározott vad által az adott művelési ághoz okozott kárért a vadkár 5%-át meghaladóan. Ez azt jelenti, hogy a kár keletkezésének ténye önmagában megalapozza a megtérítési kötelezettséget (hasonlóan: eBDT 2001.541.). Csak az abból eredő vadkárt lehet a földhasználójának, illetőleg tulajdonosának terhére figyelembe venni, ami a rendes gazdálkodás körébe tartozó közreműködési kötelezettségének elmulasztásából ered. A szigorú felelősségi alakzatnak az az indoka, hogy a vad a természet része, ezért a természetvédelem szempontjainak érvényesülniük kell a vadkártól való felelősség területén is. A kármegosztásra vonatkozó törvényi rendelkezés alapja viszont az, hogy a földtulajdonos (használó) nem indulhat ki abból, ha a földjén egyetlen vad sem élne, akkor kára sem merülne fel, ha pedig a földjén egyetlen vad is kárt okoz, azt másnak mindenképpen teljes egészében meg kell térítenie. A természet védelme mindenkinek kötelessége és ennek terheiből a földtulajdonosnak (használónak) úgy kell kivennie a részét, hogy a vadkár 5%-át mindenképpen viselnie kell. A fennmaradó 95% kárt pedig csak annyiban nem kell a vadászatra jogosultnak megtéríteni, amennyiben azt a károsult felróhatóan önmagának okozta, vagyis elmulasztotta a Vtv. 79. § (1) és (2) bekezdés szerinti, vadkárelhárítási és kármegelőzési kötelezettségeit.

Hogy jelen esetben ilyen jellegű mulasztás a felperest nem terheli, nem vitatható. A vadriasztás érdekében még olyan intézkedést is megtett, ami szomszédait zavarta, így kizárólag a törvényi

kötelező mértékű kárnak, vagyis a teljes kár 5%-ának viselésére köteles, a fennmaradó 95%-os kárt az I. rendű alperesnek kell a részére megtérítenie. Az elsőfokú bíróság tehát a Vtv. 75. § (1) és (2) bekezdése alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű alperes a felperest ért vadkáráért felelősséggel tartozik, annak mértékét azonban – ahogy arra az I. rendű alperes fellebbezése is kitért – tévesen határozta meg.

Azt az I. rendű alperes sem tette vitássá, hogy a területen vadkár következett be, hiszen a rendelkezésre álló iratok szerint a 2010. szeptember 7-29. között tartott bejárásokról készült jegyzőkönyvek egyértelmű vadkárt rögzítenek. Így a folytatódó eljárásban a felperesnek a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint összességében bizonyítania kell a kár mértékét. Ennek során lehet jelentősége az I. rendű alperes által kifogásolt, a Vtv. 81. §-ában meghatározott szakértői kárbecslés elmaradásának, hiszen az igényérvényesítésre az elévülési határidő végén került sor, amivel a felperes felvállalta a kár mértékének késői bizonyításából adódó kockázatot, különös tekintettel arra, hogy a magánszakértői vélemény megállapításait az I. rendű alperes vitatta.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét a II. rendű alperest érintő részítéleti (Pp. 213. § (2) bekezdés) rendelkezés tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, míg az I. rendű alperes felelősségének mértéke vonatkozásában, melyet a közbenső ítélet (Pp. 213. § (3) bekezdés) határozott meg, részben megváltoztatta, és a rendelkező részben foglaltak szerint állapította meg, egyebekben helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, míg az I. rendű alperesi fellebbezés részben alaposnak bizonyult. Ennek megfelelően kötelezte az ítéletábra a felperest a Pp. 78. § (1), 81. § (1) bekezdései szerint az I. és II. rendű alperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költségének viselésére, melynek mértékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése, valamint (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapított meg, figyelembe véve az érvényesített kárigényekkel egyező fellebbezési értéket is.

Szeged, 2017. május 26.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró